

derfskabet at afholde sine Møder, ikke, som det er blevet sagt, paa et bestemt Sted, men afvejlende paa flere Steder i Communen, samt den hermed i Forbindelse staaende Bestemmelse, at Rigningslisterne og Regnskabet ligeledes skulle fremlægges paa forskjellige Steder i Communen. Jeg er nærmest tilbøjelig til at troe, at de ærede Medlemmer, som have anket over den første Bestemmelse, ere saa heldige at have levet i og sandsynligvis medvirket til Bestyrelsen af en Commune, hvor der er et saa godt og fordeligt Forhold imellem de enkelte Dele af samme, at en saadan Bestemmelse der vilde være fuldstændig overflødig, hvorfor den altsaa synes dem at være et utaaleligt Indgreb i Sogneforstanderskabets Ret; men jeg tør vel gjøre Regning paa, at flere ærede Medlemmer ville kunne støtte min Paastand om, at der i Modsatning hertil findes Communer, hvor de enkelte Sogne indenfor samme, ja endog særligt stillede Districter, staae i et saa beslaaet Forhold til hverandre, at det næsten er nødvendigt at paahvde en saadan Foranstaltning. Af den Maade, hvorpaa Valget til Sogneforstanderskaberne stæer, nemlig ved almindelige Fleertalsvalg, følger ligefrem, at naar et større og et mindre Sogn ere knyttede til hinanden i samme Commune, kan det større Sogn ubetinget majorisere det mindre; det beroer paa hiints Forgodtbefindende, om dette overhovedet skal faae Repræsentanter i Sogneforstanderskabet, og da hvormange. Saalænge vi i Communerne have haft særlige Sager ved Siden af de fælles, har der været meget hyppig Anledning til Rivninger, og jeg formoder, at disse Anledninger til Rivninger ikke ville blive hynderlig mindre, naar samtlige kommunale Anliggender efter Lovudkastet blive fælles for Communen. Jeg troer, at det vilde være beklageligt, om man ikke skulde kunne frembringe saamegen Indbring for den tilfidesatte Deel af Communen, at den kunde opnaae at faae Rigningslisterne fremlagte i sit Sogn. I Communer af en meget stor Udstrækning — og vi have Communer, som strække sig flere Mil — er det heller ingenlunde uden Indskyldelse paa selve Valget af Sogneforstanderne, hvor Sogneforstanderskabsmødet bliver afskilt, idet selvfølgelig de Fjernereboende slye den forøgede Byrde

og Uleilighed, som er forbunden med at deeltage deri; man vil ogsaa i Reglen see, at Mødestedet har Indskyldelse paa Valget. Denne Bestemmelse i § 2, saavel som de andre Bestemmelser i Lovudkastet, der slutte sig dertil, er altsaa ingenlunde fremkommen for at stække Communerens Myndighed, men den er ligefrem indsat for idetmindste til en vis Grad at beskytte den mindre Deel af Communen mod den større. I § 16 er der vel overhovedet beholdt Amtsraadet Control med Sogneforstanderskabets Gjerning, og navnlig med hvorvidt det holder sig de givne Bestemmelser efterrettelig; men da der ikke er givet nogen Bestemmelse om, at Sogneforstanderskabsmøderne skulle alternere, er det en Selvfølge, at man ikke, uden at indføre en saadan Bestemmelse i Loven, vil kunne raade Bod paa de, ikke i enkelte, men i mange Communer bestaaende Rivninger. Der er ligeledes af flere ærede Medlemmer, og blandt Andre af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (P. Pedersen), blevet anket over, at Pligtarbejderne til Communen ikke skulde kunne afflaffes uden Amtsraadets Samtykke, medmindre det afflaffedes heelt, hvilken Indvending ligeledes, om jeg ikke husker feil, fremkom fra de ærede Medlemmer for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) og for Randers Amts 4de Valgkreds (Wulstke). Jeg tror imidlertid, at den beroer paa en Misforstaaelse, eller snarere, at de ærede Rigsdagsmænd ikke i dette Øieblik vel levende have erindret, hvorledes Forholdet nu er med Hensyn til Udrettelsen af Pligtarbejde paa Landet. Pligtarbejde paahviler som bekendt forskjellige Classer af Landboere, og naar man, som Lovudkastet foreslaaer, etablerer en fælles Kommunekasse for den hele Commune, hvori ogsaa Weberlaget eller den Kommunefogst, der hidrører fra Aflysningen af Pligtarbejdet, vil indgaae, følger det i mine Tanker af sig selv, at det ikke gaar an at overlade til Sogneforstanderskaberne ukaarligh at afløse en Deel af dette Arbejde. Dersom er Majoritet af Sogneforstanderskabet, bestaaende f. Ex. af kjørselspligtige Gaardmænd, vilde afløse alle Pligtkjørsler i Communen og kaste dem over paa dennes Fælleskasse, saaledes at Udgiften kom til at paahvile ogsaa